

กระบวนการพัฒนาสุขภาพพอเพียงในชุมชน

Development Process for Sufficiency Health in Community

บทความวิจัย

วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ

Journal of Nursing Science & Health

ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม) 2555

Volume 35 No.1 (January-March) 2012

รจนา ภูไพบูลย์ DNS.* สุริยพงษ์ วัฒนาศักดิ์ Ph.D.** นารีรัตน์ จิตรมนตรี Ph.D.***
มณี อากานันท์กุล Ph.D.* อาภา ยิ่งประดิษฐ์ Ph.D.**** ติทยา สินสุกใส Ph.D.***
สุจินดา จารุพัฒน์ มาร์โอ: Ph.D.* กุสุมา คุววัฒนชัยนฤกษ์ Ph.D.* อวีวรรณ อยู่สำราญ Ph.D.***
วัฒนา เทียมปฐม M.D.***** ราตรี ภูศรี B.S.*****
Rutja Phuphaibul DNS.* Suriyapong Watanasak Ph.D.** Narirat Jitramontree Ph.D.***
Manee Apanuntikul Ph.D.* Apa Youngpradith Ph.D.**** Nittaya Sinsuksai Ph.D.***
Suchinda Jarupat Maruo Ph.D.* Kusuma Khuwawattanasumrit Ph.D.* Chaweewan Yusamran Ph.D.***
Wattana Thiempathom M.D.***** Ratre Phusri B.S.*****

บทคัดย่อ

รายงานการศึกษากระบวนการพัฒนาชุมชนสุขภาพพอเพียงต้นแบบภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยแนวคิดหลักสามประการคือพอเพียง มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สำหรับกระบวนการ PAR ประกอบด้วยขั้นตอนระยะการวางแผน ระยะดำเนินการ และระยะการสรุปประเมินผล กิจกรรมที่ริเริ่มและดำเนินการโดยชุมชน 6 โครงการ ผลการดำเนินการแสดงกระบวนการและผลของการใช้ PAR ในการพัฒนาชุมชนต้นแบบ พบว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตของชาวบ้านซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อและการปฏิบัติตนด้านสุขภาพ และลดบทเรียนเกี่ยวกับกระบวนการและผลลัพธ์ต่อพลวัต ความสัมพันธ์ในชุมชน การจัดการสุขภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จและอุปสรรค

คำสำคัญ: สุขภาพพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Abstract:

The study illustrates the process of developing a model village for sufficient health under the "Sufficiency Economy Philosophy" (SEP) using Participatory Action Research (PAR) method. The SEP suggests three main concepts consisted of self adequacy, rationality, and immunity. Through the implementation of participatory action research methodology using the action planning, action taking, and evaluation process; the total of 6 activities were initiated and performed by the villagers. The results showed that from using PAR process in the village development to be a model village reveals that the SEP can be integrated and inseparable from daily life activities, which can influence the villagers health's belief and health related practice. Lessons learnt including community dynamic, relationship, health management, and factors contribute to successful and unsuccessful outcomes were discussed.

keywords: sufficiency health, sufficiency, economy par

* โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** คณะสิ่งแวดล้อมฯ มหาวิทยาลัยมหิดล

*** คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**** คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

***** กระทรวงสาธารณสุข